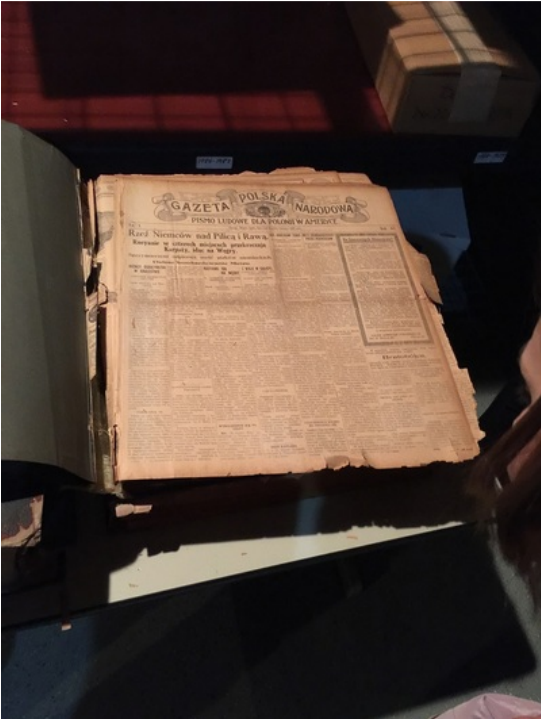
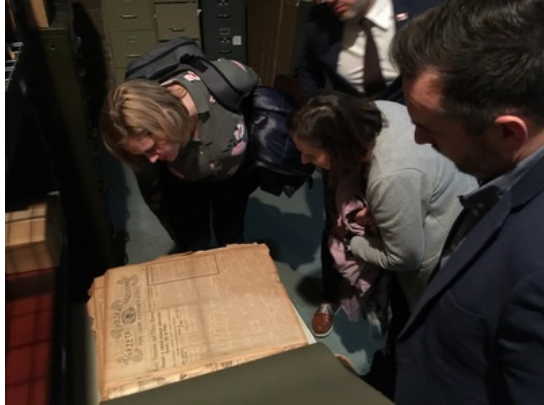


# Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

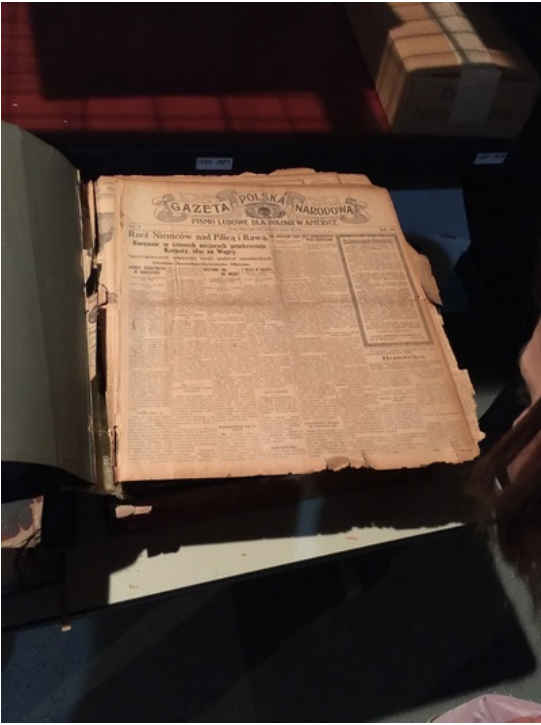
<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/67417,Przystanek-Historia-IPN-w-Chicago-i-Nowym-Jorku-1124-marca-2019.html>  
19.04.2024, 21:50

## Przystanek Historia IPN w Chicago i Nowym Jorku - 11-24 marca 2019































**W dniach 11-24 marca 2019 r. odbywają się kolejne spotkania z cyklu Przystanek Historia IPN w Chicago, realizowanego we współpracy ze Zrzeszeniem Nauczycieli Polskich w Ameryce, oraz Przystanek Historia IPN w Nowym Jorku, realizowanego dzięki porozumieniu ze Stowarzyszeniem „Pamięć”.**

## **Przystanek Historia w Chicago**

13 marca 2019 r. pracownicy białostockiego oddziału IPN odwiedzili cmentarz św. Wojciecha w Niles, na którym znajdują się: odsłonięty w 2009 r. Pomnik Katyński upamiętniający ofiary zbrodni katyńskiej zamordowane wiosną 1940 roku przez NKWD, pomnik Hallerczyków oraz tablica smoleńska. Wśród pochowanych na tym cmentarzu osób spoczęło wielu Polaków, których los związany był nierozdzielnie z historią Polski i których nie ominęły tragiczne wydarzenia II wojny światowej: zsyłki do łagrów, zesłania, niewola jeniecka.

Polska delegacja miała również możliwość spotkania z pracownikami i dyrekcją Muzeum Polskiego oraz obejrzenia zbiorów placówki. Muzeum, założone w 1935 r. przez Zjednoczenie Polskie Rzymsko-Katolickie w 1935 r. i mieszczące się w samym sercu pierwszej polskiej dzielnicy w Chicago, zgromadziło w swoich zbiorach pamiątki prywatne polskich emigrantów w Stanach Zjednoczonych i dokumenty organizacji polonijnych, ale także eksponaty związane z wybitnymi postaciami historii, np. z Ignacym Janem Paderewskim. W zbiorach Muzeum znajdują się m.in. przedmioty z ostatniego mieszkania artysty w Hotelu Buckingham w Nowym Jorku.

Pracownicy, wykorzystując materiały edukacyjne przygotowane przez IPN, prowadzą z uczniami zajęcia: „Walka o granice II Rzeczypospolitej – scalanie ziem polskich z trzech zaborów” oraz „Osiągnięcia II Rzeczypospolitej”, a także warsztaty metodyczne dla nauczycieli. Projekt realizowany jest w ośmiu polskich szkołach metropolii chicagowskiej – Szkole im. Św. Fabiana, Szkole im. Św. Małgorzaty Marii, Szkole im. Marii Konopnickiej, Szkole im. Św. Błażeja, w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym przy Konsulacie RP w Chicago, Szkole im. Jana Kochanowskiego, Szkole im. Emilii Plater i Szkole im. Św. Faustyny Kowalskiej.

W dniu 16 marca 2019 r. delegacja z Oddziału IPN w Białymstoku przeprowadziła w Domu Podhalan w Chicago warsztaty dla nauczycieli na temat „Walka o granice II



Rzeczypospolitej”

z wykorzystaniem gier i materiałów edukacyjnych przygotowanych przez IPN.

W dniu 17 marca 2019 r. w sali przy kościele Trójcy Świętej w Chicago dr Łukasz Lubicz-Łapiński wygłosił wykład „Obława Augustowska zwana Małym Katyniem”. Przed prelekcją odbyła się uroczysta msza święta, którą zaszczylicili swoją obecnością: Wicekonsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Chicago Piotr Semeniuk, przedstawiciele: Stowarzyszenia Rajd Katyński, Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej, 5 Kresowej Dywizji Piechoty (grupy rekonstrukcyjnej) oraz prezes Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce Tadeusz Młynek. Nabożeństwu przewodniczył biskup Antoni Długosz z Częstochowy.

## **Przystanek Historia w Nowym Jorku**

VI edycja Przystanku Historia IPN Nowy Jork poświęcona tematowi „Księża Niezłomni 1918–1989” odbyła się w dniach od 20 do 24 marca 2019 roku. Gośćmi wiosennej edycji byli: dr Łukasz Lubicz-Łapiński, Urszula Gierasimiuk oraz Magdalena Dzienis-Todorczuk z białostockiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej.

W poprzednich edycjach Przystanku Historia IPN Nowy Jork w związku z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości wiele uwagi poświęciliśmy wydarzeniom oraz osobom, które przyczyniły się do odrodzenia Polski w 1918 r. Przypomnieliśmy sylwetki polskich bohaterów i Ojców Niepodległości, wśród nich: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Paderewskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego.

Mówiąc o ludziach Niepodległości, zarówno o politykach, jak i wojskowych, nie możemy zapomnieć o jeszcze jednej ważnej grupie – o kapłanach, którzy na przestrzeni wieków aktywnie wspierali dążenia niepodległościowe. Marzenie wielu pokoleń Polaków o wolności prawdopodobnie nigdy by się nie ziściło, gdyby nie wsparcie Kościoła katolickiego. Księża – cisi bohaterowie z kościelnych ambon słowem podtrzymywali ducha narodu, a wielokrotnie na ołtarzu Ojczyzny składali również własne życie. Pamięć o wielu z nich zatarła się, a niekiedy została przyćmiona przez innych wielkich patriotów.

21 marca odbyło się uroczyste otwarcie VI edycji Przystanku Historia IPN Nowy Jork. Spotkanie miało miejsce w Polskiej Fundacji Kulturalnej w Clark, NJ. Zainaugurowane zostało wykładem dr. Łukasza Lubicz-Łapińskiego z Oddziału IPN w Białymstoku „Księża Niezłomni 1918–1989”. Wśród zgromadzonych na spotkaniu obecny był ks. Józef Kubiak, który jako kleryk wcielony został do specjalnej jednostki wojskowej w Bartoszycach. Zadaniem tej jednostki było odsunięcie młodych kleryków od Kościoła i chęci pełnienia przez nich posługi kapłańskiej. Przyszli księża byli poniżani, zabraniano im modlitwy i w sposób brutalny znęcano się nad nimi. Jednym z przymusowych poborowych w jednostce w Bartoszycach był bł. ks. Jerzy Popiełuszko.

Następnego dnia w Szkole Polskiej w Polskiej Fundacji Kulturalnej w Clark, NJ odbyły się zajęcia dla uczniów przeprowadzone przez edukatorów z IPN na tematy: „Walka o kształt granic II Rzeczypospolitej” oraz „Osiągnięcie II Rzeczypospolitej” z wykorzystaniem gier edukacyjnych.

W dniu 22 marca 2019 r. delegacja IPN odwiedziła również Pomnik Katyński w Jersey City. Pomnik autorstwa Andrzeja Pityńskiego odsłonięty został w maju 1991 r. Upamiętnia ofiary Zbrodni Katyńskiej z 1940 r. oraz Polaków deportowanych w głąb ZSRS.

W dniu 23 marca 2019 r. w Polskiej Szkole Doksztalającej Gniazda 946 Sokołów Polskich w Ameryce w Manville delegacja z Oddziału IPN w Białymstoku przeprowadziła zajęcia dla uczniów oraz warsztaty metodyczne dla nauczycieli szkół polonijnych na temat „Walka o granice II Rzeczypospolitej” z wykorzystaniem gier i materiałów edukacyjnych przygotowanych przez IPN.

Kulminacyjnym punktem Przystanku Historia IPN była w niedzielę uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny, którą sprawowali ks. prałat Tomasz Grysa z Nuncjatury Apostolskiej przy ONZ oraz o. Rafał Kandora OSPPE, proboszcz parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika na Manhattanie. We Mszy św. uczestniczyli: konsul Mateusz Gmura, edukatorzy białostockiego oddziału IPN, dr Teofil Lachowicz, weterani 36 placówki Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej wraz z Korpusem Pomocniczym Pań z Passaic, NJ, druhny ze szczepu Podhale oraz przedstawiciele organizacji polonijnych.

Bezpośrednio po Mszy św. odbył się wykład „Księża Niezłomni 1918–1989”, który wygłosił dr Łukasz Lubicz-Łapiński.

O wydarzeniach związanych z VI edycją Przystanku Historia pisały media:

<https://www.tvp.info/41860183/ksieza-walczaczy-o-niepodleglosc-polski-tematem-nowojorskiego-przystanku-historia?fbclid=IwAR15mFmWUeHj4dihxBPt94W56ZbZx71BfBrSsjMp0DFPMPViimSueP9b95k>

<http://dziennikzwiązkowy.com/polonia/rada-nauczycieli-polonijnych-przyznala-nagrody-w-konkursie-literacko-artystycznym/>

<http://dziennikzwiązkowy.com/historia-2/maly-katyn-sowiecka-zbrodnia-doskonala-tajemnica-oblawy-augustowskiej/>

Więcej informacji o Przystanku Historia oraz relacje z poprzednich edycji można znaleźć na stronie Stowarzyszenia Pamięć [www.pamiec.us](http://www.pamiec.us)

Gośćmi marcowej edycji są:

**dr Łukasz Lubicz-Łapiński** – wieloletni pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Białymstoku, współautor i autor wielu ekspozycji powstałych w OBEN IPN



w Białymstoku, np. *Zagłada dworów w województwie białostockim po 1939 r., Tatarzy polscy w walkach o wolność Rzeczypospolitej, Sowiecka agresja 17 września 1939 r. na ziemiach Polski północno-wschodniej, Katyń 1940, Kobiety internowane. Gołdap 1982, Represje stanu wojennego. Województwo białostockie 1981–1983/1989*. Prowadzi zajęcia dla uczniów oraz warsztaty dla nauczycieli; naukowo zajmuje badaniami drobnej szlachty mazowiecko-podlaskiej. Od 2008 r. prowadzi także badania genealogiczno-genetyczne tej społeczności.

**Magdalena Dzienis-Todorczuk** – wieloletni pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej, prowadzi zajęcia dla uczniów i warsztaty dla nauczycieli, koordynuje Przystanek Historia w Wilnie i Grodnie oraz organizuje wyjazdy edukacyjne (np. do Katynia, na polskie cmentarze wojenne we Włoszech) w ramach oddziałowego projektu „Śladami Bohaterów”. Naukowo zajmuje się losami polskich dzieci wywiezionych na Sybir w latach 1940–1941. Jest autorką artykułów dotyczących deportacji Polaków na Sybir w latach 1940–1941 oraz współautorką wielu ekspozycji powstałych w OBEN IPN w Białymstoku, np. *Zagłada dworów w województwie białostockim po 1939 r., Sowiecka agresja 17 września 1939 r. na ziemiach Polski północno-wschodniej, Kobiety internowane. Gołdap 1982, Represje stanu wojennego. Województwo białostockie 1981–1983/1989, Województwo białostockie u progu niepodległości II Rzeczypospolitej*.

**Urszula Gierasimiuk** – pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej w Białymstoku, zajmuję się prowadzeniem zajęć edukacyjnych wśród młodszej młodzieży. Pani Urszula odpowiedzialna jest przede wszystkim za realizację projektów konkursowych i edukacyjnych aktywizujących młodzież o uzdolnieniach plastycznych i twórczych. Prowadzi także konkursy z zakresu wiedzy o najnowszej historii Polski. Jest autorem wyboru źródeł dotyczących wydarzeń z marca 1968 r. w Białymstoku.



**PRYZSTANEK HISTORIA IPN  
NOWY JORK**

**"Księga Nieziomni 1918-1989"**

Polska Fundacja Kulturalna  
177 Broadway, Clark, NJ 07066  
[Czwartek 21 marca, godz. 7.00pm](#)

Kościół p.w. Świętego Stanisława BM,  
101 East 7th Street, New York, NY 10009  
Niedziela, 24 marca,  
[Msza Święta w intencji Ojczyzny godz. 12.00pm](#)  
[Spotkanie otwarte godz. 1.30pm](#)

Warsztaty metodyczne  
dla nauczycieli szkół polonijnych  
Polska Szkoła Dokształcająca  
Głaziera 946 Sokolów Polskich w Ameryce  
99 North 13 Ave., Manville, NJ 08835  
Sobota 23 marca, godz. 4.00pm  
Zgłoszenia pod adresem: [zizizab@att.net](mailto:zizizab@att.net)



[www.Pamiec.us](http://www.Pamiec.us)



PRYZSTANEK HISTORIA  
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ w CHICAGO

zaprasza Polonię  
na wykład otwarty, którego tematem będzie:

**OBLAWA AUGUSTOWSKA zwana MAŁYM KATYNIEM**  
dr Łukasz Lubicz-Lapiński

przedstawi temat, jednego z największych ludobójstw  
po zakończeniu II wojny światowej, którego dopuścili  
się Sowietci wobec Polaków w 1945 roku

Wykład odbędzie się w niedzielę 17 marca, bezpośrednio  
po mszy świętej o godzinie 10:00 w sali Szkoły im. Trójcy  
Świętej pod adresem: 1118 N. Noble Street w Chicago

Prezentowana będzie wystawa IPN pt. ZBRODNIA KATYŃSKA

ZAPRASZAMY

